

● V OBRAVNAVI SO TEZE NOVEGA ZAKONA O SPLOŠNI LJUDSKI OBRAMBI IN DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

ZA ŠE POPOLNEJŠI SISTEM VARNOSTI

V teku je javna obravnava tez novega zakona o SLO in DS, ki poteka z namenom, da se delovni ljudje in občani, organizirani v združenem delu, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih in družbenih organizacijah neposredno seznanijo z njegovo predvideno vsebino in da aktivno sodelujejo pri vsebinski opredelitvi določb novega zakona.

Področje SLO in DS je v SRS do sedaj urejeno v zakonu o ljudski obrambi iz l. 1976 in v zakonu o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah iz l. 1972 in 1976. Oba zakona sta bila sprejeta pred sprejetjem zakona o združenem delu, ki je dal pravno podlago za uveljavljanje odločujočega položaja delovnega človeka pri razvoju socialističnih samoupravnih odnosov med delovnimi ljudmi in občani tudi na področju SLO in DS. Nadaljnji razvoj podružbljanja SLO in DS je prerastel sedanjo njuno pravno ureditev, ki jo je v skladu s političnimi stališči VIII. kongresa ZKS, XI. kongresa ZKJ in smernicami predsedstva SFRJ in ZK nujno posodobiti in urediti z novim zakonom.

Bodoči zakon o SLO in DS bi naj še bolj pospešil proces po-

družbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter nujno medsebojno povezovanje v vseh elementih v enotno gibanje za ohranitev in krepitev varnosti, neodvisnost dežele, za preprečevanje in odpravo morebitnih izrednih razmer in za obrambo pred agresijo ter agresivnimi pritiski karšnekolikvrstne in oblike.

V novi zakon naj bi bile vgrajene tako vsebinske in organizacijske rešitve, ki bodo omogočale, da se bosta SLO in DS še hitreje razvijali kot množični vseljidski gibanji pod neposrednim vodstvom in odločujoči vlogi zveze komunistov ter o širokem angažiranju SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij oziroma subjektivnih sil nasploh. Le-te naj zagotavljajo množičnost in odločnost in ure-

sničevanju politike in zasnovi SLO in DS ter prek tega tudi nujno učinkovitost.

Urejena bi naj bila organiziranost družbenopolitičnih skupnosti, krajevnih skupnosti, temeljnih in drugih organizacij združenega dela družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti. Gre torej za to, da uredimo organiziranost vseh temeljnih družbenih subjektov na področju SLO in DS in določimo njihove poglobitve pristojnosti, tj. pravice in dolžnosti pri obrambi ter varnosti dežele. Novi zakon naj konkretizira tudi določbe novega zveznega zakona o SLO in pri tem upošteva nekatere posebnosti razvoja SLO in DS v SRS.

Zakon bi naj urejal vse zadeve, za katere je pristojna republika na podlagi ustave in bi naj zato tudi prevzel nekatere določbe iz zveznega zakona. V zadevah, za katere je izključno pristojna federacija, pa bi naj bilo pri novi zakonski ureditvi upoštevano, da v teh zadevah zvezni zakon neposredno velja. Gre zlasti za ureditev posebnih pravic in

dolžnosti OZD, vojaške obveznosti občanov in nekatere druge določbe.

Že v naslovu želimo poudariti vsesplošni, množični in vseljidski pomen obrambe in se bo zato imenoval zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. To poenotenje dobiva poseben izraz tudi v ustanovitvi posebnih družbenih organov — komitejev za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, ki so neposredno odgovorni za stanje in učinkovitost varnosti in obrambe države. Novi zakon bo oprt na temeljne pravice delovnih ljudi in občanov, da branijo svojo svobodo in neodvisnost, položaj delovnega človeka v samoupravni družbi, da varujejo družbene vrednote in pridobitve ter si zagotavljajo varen in miren nadaljnji razvoj.

V temeljnih določbah naj bi zakon opredelil stanje izrednih razmer, neposredne vojne nevarnosti in vojne, za kar so vezane posebne aktivnosti delovnih ljudi in občanov in njihovih organizacij. V posebnem poglavju pa bi naj bila urejena odločujoča vloga ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij

pri organiziranju in krepitevi SLO in DS, kar do sedaj ni bilo urejeno. Z ustanovitvijo in delovanjem komitejev za SLO in DS, vodilno vlogo ZK in v skladu s procesom širokega podružbljanja teh dveh družbenih funkcij je potrebno vlogo ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij posebej opredeliti z zakonom, čeprav so njihove naloge opredeljene v njihovih statutih in drugih aktih.

Komiteje za SLO in DS v tozidih bi naj po tezah novega zakona imenovali delavski sveti, v krajevnih skupnostih skupščine krajevnih skupnosti, občinski komiteje za SLO in DS pa skupščina občine.

V zakonu naj bi bilo posebej izpostavljeno, da se posamezne pravice in dolžnosti med seboj ne izključujejo. To pomeni, da mora vsakdo opravljati predvsem naloge, za katere je posebej zadolžen, pa tudi naloge, katerih izvajanje narekujejo konkretne izredne ali vojne razmere. Na podlagi ocene konkretne ogroženosti zaradi izrednih razmer ali vojne bo lahko prisotni komiteje za SLO in DS usmerjal in odredil konkretne aktivnosti.

Delovni ljudje in občani bodo

svoje pravice in dolžnosti na področju SLO in DS neposredno uresničevali v svojih temeljnih skupnostih in organizacijah, z izvajanjem obveznosti v oboroženih silah, civilni zaščiti in narodni zaščiti ter prek svojih delegatov in delegacij v vseh družbenopolitičnih skupnostih.

V naši samoupravni socialistični družbi se — tako kot na vseh drugih družbenih področjih — tudi pri graditvi njenega sistema varnosti vse bolj ustvarjalno vključujejo delovni ljudje že v kreiranje pravnih osnov novega zakona o SLO in DS, izhajajoč iz naše doktrine, sistema in strategije njene varne in mirne nadaljnje graditve. To pa nas vse zavezuje, da med javno razpravo preučimo teze in damo konkretne predloge, kako naj bodo urejene posamezne splošne ali konkretne zadeve s področja SLO in DS že v osnutku novega zakona.

Pripombe, mnenja in predloge, dane na organiziranih javnih obravnava, ali pisane pripombe posameznikov posredujte občinski konferenci SZDL, kot organizatorici in nosilki te družbenopolitične aktivnosti.

Z. T.

● MEDVOJNI KOMUNISTI PRIPOVEDUJEJO

PREK SINDIKATA V PARTIJO

Karlo Štrumelj je eden tistih ljudi, ki bolj malo govorijo. »Ne vem, kje naj začnem,« je rekel, »tako na hitro se ne morem spomniti zanimivih dogodkov, pa imen in let. Drugače je seveda, če se pogovarjam s tovariši in nekdanjimi sodelavci. Takrat beseda da besedo, dopolnjujemo drug drugega in tako obnovimo dogodek v celoti.« Tudi Karlova hči Valentina meni, tako. »Oče se malo pogovarja tudi z nami. Sploh pa ne pripoveduje rad o s'ari Jugoslaviji in o vojni. Vnučkom pa včasih vseeno reče, da je bil takrat večkrat lačen kot sit.«

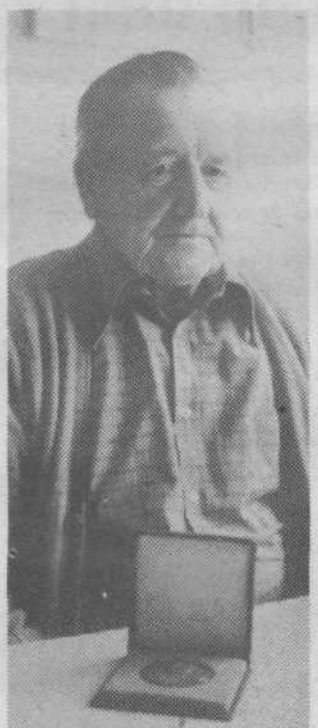
V tistih dneh, ko se je rodil in raste Karlo Štrumelj, je bila lakota vsakdanji gost. Zato je bil že kot sedemnajstletni fantič organiziran v sindikatu. Izkušen je bil za kličavničarja, vendar je bil večkrat brez dela — predvsem zato, ker je vedno sodeloval pri organizaciji stavk in so ga oblasti preganjale. Delal je v kamnolomih v Preserju, na Verdu, v Podpeči, nato na žagi v Borovnici, nekaj časa tudi v Strojnih tovarnah v Ljubljani, leta 1937 pa je prišel v Saturnus. Tu so se delavci že takrat organizirano upirali oblastem in krivičnemu družbenopolitičnemu sistemu. Karla Štrumelja so novembra 1941 sprejeli v komunistično partijo, saj so prek njegovega dela v sindikatu spoznali, da je sposoben in pripravljen sodelovati.

Še danes se posmeji, kadar pomisli, kako sta v prvih dneh okupacije s tovarišem obešala našo zastavo na dvorišču Saturnusa. Ko jima je to že skoraj uspelo, je prišel mimo sodelavec, ki pa ni bil »njihov« in sta zato lahko pričakovala, da ju bo izdal. Toda znašla sta se. Rekla sta mu: »Vidiš, midva sva bolj majhne rasti, pa nikakor ne moreva obesiti zastave na drog. Ti si višji od naju. Stori nama uslugo in jo obesi ti.« Bil je tako presenečen, da je zastavo obesil brez ugovaranja. Ko pa je splezal z droga, sta ga še opomnila: »Da ja ne boš to povedal Italijanom. Zastavo si obesil ti in Italijani te bodo ubili, če jim to pride na ušesa.«

Ze prve dni okupacije so komunisti v Saturnusu nasprotovale okupatorju, kjerkoli je bilo mogoče. Tudi sam je namerno poškodoval stroj, tovariši pa so seveda pri preiskavi zatrjevali, da je bila to le okvara. Ponaredili so ključne skladišča in iz njega odnašali že narejene izdelke, potem pa so jih ponovno prinašali vanj, kot da so pravkar napravljeni. Tako je bilo videti, da pridno

delajo, količina izdelkov pa je bila vedno ista.

Januarja 1941 so domala vsi moški, zaposleni v Saturnusu, odšli v gozdove. Kot se spominja Karlo Štrumelj, jih je v tovarni ostalo le pet ali sedem in vse so Italijani takoj zaprli. Konec aprila istega leta je odšel v partizane tudi on.

Karlo Štrumelj

Danes Karlo Štrumlju najhitreje mineva čas, kadar je skupaj s svojimi tremi vnučki. Tudi časopise prebira rad. Vendar vedno najprej prvo in zadnjo stran, nato šele druge. O svoji boleznini noče govoriti. Pravi le: »Dokler ne razmišlja o njej, je tako, kot da je ni. Jaz se ji ne pustim premagati.«

Za prizadevno delo v sindikatih je leta 1977 prejel zlati znak sindikatov Slovenije, priznanje pa mu je podelila tudi zveza sindikatov Jugoslavije.

Besedilo in slika: D. J.

● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ● ZRVS ●

● OK ZRVS

KAKO IN KAJ LETOS

Letošnji delovni načrt občinske konference ZRVS izhaja iz uspešno opravljenih nalog v letu 1979, predvsem opravljenega strokovnega pouka, ki je še vedno poglobitveni element programa. Tudi v ZRVS je zaživel delegatski sistem, usmerjen v uresničevanje politike in programa ZKJ. Odgovorne dolžnosti v organizaciji prevzemajo mlajši delavci, ki so zelo aktivni pri operativnem izvajanju pouka za rezervne vojaške starešine. Kvaliteta dela je tolikšna, da se znanje rezervnih oficirjev praktično ne razlikuje od znanja aktivnih starešin. Tako tudi za našo občinsko ZRVS veljajo Titove besede, da je resnično častno biti rezervni oficir, ki uživa polno zaupanje naroda.

Družbeno zaupanje pa je treba vedno opravičiti z vsakodnevnim vztrajnim delom pri uresničevanju praktičnih zamisli vseljidske obrambe in družbene samozaščite tako v krajevnih skupnostih kot v organizacijah združenega dela. Pogoji za tako angažiranje pa je neprekinjena idejnopolitična in vojaško strokovna rast kvalitete rezervnih vojaških starešin, ter njihovo nenehno bogatenje z vrednotami in izkušnjami našega narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije ter dosežki JLA.

Aktualna naloga, ki še vedno ostaja kot neprekinjena akcija, je ustanavljanje aktivov ZRVS v organizacijah združenega dela. Bistveno večja pa bo letos vloga članov ZRVS pri izvajanju obrambnih dni v šolah.

V splošnem programu, ki se deli na idejnopolitično izobra-

ževanje ter vojaško in samozaščitno usposabljanje, je predvidenih več tem.

A. Idejnopolitično in marksistično izobraževanje

1. tema: Ocena gospodarskega, političnega in varnostnega položaja v občini
2. tema: Vseljidska obramba in oborožene sile v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja
3. tema: Obnašanje človeka v boju

B. Splošno vojaško usposabljanje

1. tema: Izvajanje napadalnih bojnih dejstev v sodobnih razmerah
2. tema: Reševanje taktične naloge na terenu na temo vod, četa, bataljon v napadu

C. Samozaščitno usposabljanje

1. tema: Varnostno politične razmere v SRS, način delovanja sovražnika in našega upora
2. tema: Družbena samozaščita v KS in združenem delu

Seveda bo vse to delo usklajeno s tradicionalnimi prireditvami in tekmovanji, ki se jih udeležujejo organizacije in člani ZRVS.

ZRVS je sestavni del SZDL in eden konstitutivnih elementov našega političnega sistema, daje svoj prispevek v boju za razvoj socialističnega samoupravljanja in utrjevanja delegatskega sistema, za utrjevanje bratstva, enotnosti in enakosti.

● ZRVS povečuje število članstva

Vključevanje delovnih ljudi in občanov, ki opravljajo odgovorne naloge v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti

Letos bo organizacija ZRVS reorganizirana z vidika, kdo vse je lahko njen član. Iz dosedanjih razprav v najvišjih organih povzemamo, da so poleg rezervnih in aktivnih vojaških starešin člani ZRVS tudi vsi delovni ljudje in občani, ki v našem političnem sistemu socialističnega samoupravljanja (v gospodarstvu, družbenih dejavnostih, upravnih organih, družbenopolitičnih, družbenih in drugih organizacijah, samoupravnih skupnostih in društvi) opravljajo dela in naloge, v sklopu katerih morajo organizirati in izvajati tudi naloge s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Iz drugih ustreznih družbenopolitičnih in obrambnih področij pa bi vključevali tovarišice in tovariše, ki so na odgovornih in vodilnih funkcijah v družbenopolitičnih organizacijah in društvi, kot so: Rdeči križ, gasilske zveze in društva, letalske organizacije, ljudska tehnika, strelska društva, lovska društva, planinska društva, telesnokulturna društva itd.

VILKO SLUGA

POPRAVEK

V prejšnji, 4. številki je prišlo na 5. strani — 3 kolona, 2. vrstica 4. odstavek od spodaj — do neljube pomote: namesto **dom učencev** je pravilno **dom občanov**.

Avtorju in bralcem se opravičuje

UREDNIŠTVO
NAŠA SKUPNOSTI

pravnosti narodov in narodnosti naše domovine, za jačanje moči neodvisnosti in naše nevrščnosti v mednarodni politiki. Z vsem tem vojaške starešine v praksi izražajo svojo globoko revolucionarno opredeljenost — pripadnost ZK in poti tovariša Tita.

VILKO SLUGA

● OK ZRVS

Analiza lanskega dela

Komisija za splošno vojaško usposabljanje in idejnopolitično izobraževanje pri predsedstvu občinske konference ZRVS je opravila analizo dela in pouka v l. 1979.

Predsedstvo OK ZRVS je analizo obravnavalo in sprejelo naslednje pomembnejše sklepe:

- v reševanju in poznavanju taktičnih nalog in vodenju delovne karte (odločbe na karti in pismo) je viden napredek;
- vsi, tako izvajalci kot člani RVS, so obveznosti sprejeli zavestno;
- večina članov ZRVS si je pred nalogami ogledala zemljevide;
- potrebni bodo dodatni seminarji za vodenje delovne karte;
- streljanje po možnosti organizirati tako, da bo vsak član ZRVS streljal s tistim orožjem, ki mu po formaciji pripada;
- pri reševanju taktičnih nalog na terenu organizirati manjše skupine;
- utrjevati idejnopolitično delo, kjer je po rezultatih slabše kot vojaško;
- analizo morajo obravnavati tudi krajevne organizacije ZRVS;
- velik del članstva ne uporablja gradiva, ki je objavljen v Naši obrambi;
- predvajani filmi so veliko pripomogli k boljšemu delu;
- predvsem mladi so pri pouku pokazali veliko več zanimanja kot pred leti;
- gradiva za pouk so bila dobro pripravljena;
- udeleženci vaj na terenu so imeli dobro mnenje o delu z njimi;
- okrajšave iz vojaške terminologije so bile v slovenščini zelo nejasne.

VILKO SLUGA